

טעמי ילדות לילי לב וייסברגר, משתתפת ב'יוצרות ניגון'

לזכר אימי מוזלי, סבתי לולו, והמולת המבשלות - הדודות תופחה, רנה, ותויה

כשנכנסים לבית שלי מיד מריחים. מנחשים, לפי הריח, איזה יום היום, קובה אדומה או לבנה. כאשר מגיעה השבת, אי אפשר לטעות, לביצים ריח חום, ויתר הריחות הרי הם כבר ספוגים במגבות העוטפות את הסירים על מכסיהם.

ביום שלישי כל החנויות סגורות ברמת גן, ואז כולם באים לבקר את סבתא לולו. באים גברים, באות נשים, והילדים מתרוצצים. מחלקים סוכריות, מגישים קפה תורכי ושותים, וגם לוזינה דביקה, מרקחת חבושים ושקדים.

מישהי פותחת בקפה ומישהי מסדרת קלפים במניפה. מישהי בצד נראית כמסובבת אצבעות, אבל בעצם היא סורגת כיפה. כולן עסוקות. הגברים נשארים לבדם. הילדים מחפשים חברים. הילדות חולמות על הריון ודוחפות כריות מתחת לשמלה.

אני מסתכלת, כמו ינשוף, מסתכלת, מי עוד לבד כמוני. אם אין אף אחד איתי, אני עם הציורים שעל השטיח. הולכת על הקווים וממציאה חוקים. קופצת על רגל אחת שבע פעמים. אם לא נפסלתי, אז מישהו טוב יתחתן איתי. אם נפסלתי, צריך מהר להמציא חוק אחר, לא חשוב איזה, רק שלא אשאר לבד כל החיים (אם יהיה לי המון כסף, לא אהיה לבד. אם אמצא עשר קליפות של גרעינים על השטיח, מחר אחליף את מלכת הכיתה).

דגתי את פרח היסמין מבקבוק המים הצוננים. פירקתי את עלי הכותרת, עלה אחר עלה, והריח משכר וממלא אותי ריח.

והמרפסת? שם אפשר לספור שאריות של תרמילי במיה ולסדר בטורים או למיין משמשים ופולים. מה כתוב על העיתון שנדבק לגרעין הדלעת? אני מביטה מעל למעקה המאובק. עיני נחות על הספסל בגינה למטה. מישהו שם יושב ומסבחה תלויה לו על כף היד. חרוזיה בצבע החרדל והגדיל ארוך, עם חוטים פרוצים. מסיט חרוז ונח. מסיט חרוז ומנער. הרמתי תרמיל במיה אחד וזרקתי עליו וברחתי. אם יעלה בדעתו לעלות - אני בארון.

בארון אין מקום ולעולם אינך לבד. לכל בדל של בד סיפור משלו. הסיפורים יוצאים מבין השרוולים, גולשים להם לאורך הבדים. אלף לילה ועוד לילה ועוד אלף...

שנים חלפו והנה יש לי בית ומשפחה. זיכרון הריחות של התבשילים מן הירקות שיובשו אז במרפסת מגרה עתה את בלוטות החלב שלי, שסיימו את תפקידן.

איכשהו אני נמשכת לשם. למטבח. יש לי בראש זיכרונות, מתכונים, ריחות, טעמים. זו אווירה שכולה רכות ונחמה. אכול ושתה כי מחר נמות. דומה שהמטבח הפך להיות התכלית האמנותית שלי, היצירה שלי, הבמה, זירת ההתרחשויות האמיתיות. דמעותיי יכולות לנשור לבצק. טבעת הנישואין שלי יכולה לטבוע בסיר המרק מבלי להשפיע שהוא זה על טעמו. שערותיי עוד יהיו חלק מהמילוי של הקישוא.

ערבבתי, טחנתי, כרסמתי, מוללתי, טעמתי, שטפתי וסידרתי במנות. הריחות כבר ממלאים את הבית והתכונה גוברת, כי עוד מעט יגיע השיא, השיא שבסיר.

האטריות מעשה ידי. בין כך ובין כך אף אחד לא יבחין, ואם כן, ייתכן שמי שתבחין תעדיף את האחרות, התעשייתיות, שיצאו מן המכונה השחורה מושלמות ואחידות, בלי המלח שהיה בדמעות. בכי, בכי, והנה שוב נודדות המחשבות והתפאורה מתחלפת.

אני נזכרת באותם בקרים, כאשר המטבח היה מתמלא בהמולת המבשלות בניצוחה של סבתי. חלוקת העבודה, כמו גם התפקידים, היו ברורים. אחת מומחית בזה והשנייה מומחית במשהו אחר. זו אחראית על הסדר ואחרת על השטיפה.

אני מסתפקת בטעימות מבחן על מנת לא לקלקל לעצמי את הסיפוק שעוד צפוי לי. על רקע הכלים, צריבת הלהבות ולהט המחשבות המתאספות במוחי, אני מנסה לעשות מעט סדר, אך המהומה רבה. אחרי שנגמרה היצירתיות וההמצאה, נותרתי עם העבודה השחורה, כוחי אוזל ואני לא מצליחה לארגן את אשר בראתי. העייפות משתלטת עליי. דמעות הבצל שלי מתערבבות בקלות בדמעות חוסר האונים.

אותה, אותה אני צריכה, אותה אני מגייסת לעזרה. זריזות תנועותיה, הכבוד וההדר שרחשו לה המבשלות. אחיותיה ואמה הפכו אותה אז בעיניי לאלת המטבח. בלעדיה לא תצלח המלאכה, איפה היא עכשיו? איפה, איפה את, אהובה. אני מצליחה להעלות את דמותה מתוכי. תנועותיה ומהלכיה ברורים לי כעת יותר ויותר. אני נעזרת בה. היא מוקסמת מן האמנות שהשקעתי בבישולי השבת שלי. מניעה ראשה מצד לצד בתנועות קטנות ומדודות. בקליק אחד של עכבר פלאי מן הטכניקה שאחרי המהפכה, היא מתגייסת לעזרתי.

אני שבישילתי והיא שאספה, סידרה, רחצה במיומנות מיוחדת השמורה לנשים עמן גדלה, ואלה שגידלו אותה, שכבר נאספו אל אבותיהן. והיא, בחייה, אמהותיה כולן אסופות בה. והיא אסופה בי.